

Sayın .....

Sayın .....

Eğitim Enternasyonalı (EI)'nin Sayın Genel Sekreteri,
Kamu Emekçileri Sendikaları Konfederasyonu
(KESK)'in Sayın Genel Başkanı,

Uluslararası Sendikaların Sayın Temsilcileri,
Konfederasyonumuza bağlı sendikaların Sayın
Başkanları ve Temsilcileri,

Sayın Milletvekilleri

Siyasi partilerin Sayın Temsilcileri

Sayın konuklar

Basın yayın kuruluşlarının Sayın görevlileri

Eğitim Sen'in değerli delegeesi mücadele arkadaşlarım,

1998'de yaptığımız Genel Kurul'dan bu yana geçen iki yıllık sürede "Demokratik Öğretmen Hareketinin" yarattığı geleneklere yenilerini katarak huzurlarınızda olabilmenin mutluluğu ile sizleri selamlıyorum.

Genel kurulumuza hoş geldiniz.

Onur verdiniz.

Tam otuz yıl önce öğretmenliğe başladığım yılda sendikalı oldum. Bu yılları yaşamak bana büyük bir mutluluk veriyor. O yıllarda Türkiye Öğretmenler Sendikası (TÖS) vardı. Bu yılın Temmuz ayı TÖS'ün 35'nci kuruluş yıldönümü. TÖS'ü yaratanları, TÖS'ün yönetici ve üyelerini saygıyla anıyor, TÖS'ün varlığına emek ve enerji harcayanları selamlıyorum. TÖS'le özdeşleşen sevgili genel başkanımız Fakir Baykurt'u ne

yazık ki geçtiğimiz yıl kaybettik. Bize bıraktığı onurlu mücadelenin sürdürücüsü olarak sorumluluğumuzun bilinciyle Genel Başkanımızı, huzurunuzda minnetle anıyorum. Ant olsun ki, bıraktığı mücadele mirasının gereği yalvarmayacağız. Ders verme becerimizi geliştirerek sürdüreceğiz. Bunun örneklerini yaşattık yaşatacağız.

Sevgili Öğretmenim Baykurt,

TÖS'le doruğa taşıdığınız, TÖB-DER'le, EĞİT-DER'le, EĞİTİM İŞ, EĞİT SEN ve EĞİTİM SEN'le süregelen demokratik örgütlenme ve hak alma mücadelemizin sahipleri, MEB Şura salonunda, kongrelerinden birini daha yapıyorlar. Sizi ve derslerinizi unutmadık, unutmayacağız.

Sayın Konuklar, Değerli arkadaşlarım

Sendikamıza büyük katkıda bulunan ve Marmara Depreminde yaşamını yitiren Selahattin Senemoğlu ve arkadaşlarımızla birlikte onbinlerce yurttaşımız sizleri, ailenizi, ve bölgede yaşananları unutmadık. Kendi gücümüz oranında yaraların sarılmasına katkı yapmaya çalıştık. Ulusal ve uluslararası boyutta açtığımız yardım kampanyası büyük destek gördü. Eğitim Enternasyonali organizasyonu ile dostlarımız bu acılı günlerimizde yanımızda oldular. Bu dönemde özellikle Yunanistanlı dostlarımızın katkıları çok anlamlıydı. Bu güçle bölgede özveriyle çaba harcayan arkadaşlarımızın yanındaydık.

Bu gayretimizi sürdürüyoruz.

Dendi ki: Ne yapalım "mukadderat".

Mukadderat herkesin yorumuna bağlı. Ama deprem bizim bildiğimiz kadarıyla daha çok mukavemetle

doğrudan ilgili. Yerleşim yerleri yanlış seçilmeseydi, binalar depreme dayanıklı yapılsaydı, tercihlerde bilimsel ölçülere uyulsaydı, binlerce insanımız yaşıyor olacaktı. Kimi üyelerimiz de şu anda belki bu salonda bizimle olacaktı.

Yıllardan beri değişik zamanlarda yaşamını yitiren ve faili meçhul cinayetler olarak adlandırılan saldırılarda kaybettiğimiz kişilerin bir çoğu eğitimci. Daha yakın zamanda yitirdiğimiz Muammer Aksoy, Bahriye Üçok, Uğur Mumcu, Ahmet Taner Kışlalı, Yusuf Batur, aydınlanmaya karşı güçlerce aramızdan alındılar. Bu saldırıların son bulması için faillerinin mutlaka, ama mutlaka bulunması gerekiyor. Yetkililer bu görevlerini yapmazlarsa bu suça ortak olurlar.

Ülkemizin çok büyük acılar yaşadığı Doğu ve Güney Doğu Anadolu' da daha önceki yıllarda çok sayıda öğretmen, eğitimci yaşamını yitirdi. Bu dönemde ise Van'da piknik yaparken yakınlarının yanından kaçırılan Cengiz Tan ve İbrahim Tanrıoğlu öğretmenlerimizle ilgili kesin ve doğru bilgilerin kamuoyuna açıklanmasını bekliyorum.

Bu süreçte doğal nedenlerle yaşamını yitiren arkadaşlarımızı, dinozorumuz sevgili öğretmenimiz Mina Urgan'ı saygıyla anıyoruz.

Sayın konuklar, değerli arkadaşlar.

Sendikamız bu iki yıllık dönem, öncesinde de olduğu gibi yine eğitim, eğitim emekçilerinin çalışma ve yaşam koşulları, ülkemizin demokratikleşmesi konularında yaşama denk düşen, cevap oluşturabilen çalışmalar yapma çabası içerisinde oldu.

Eğitimin ülkemiz açısından büyük sorunlar yumağı oluşturduğu hepimizce bilinmektedir. Ülkemizde eğitime büyük umutlar bağlayan aileler, çocuklarının iyi yetişmesi için her türlü özveriye hazır. Ve neredeyse eğitimin tüm ekonomik yükünü sırtlamış durumdadır. Veliler ikinci bir okul olan dersanelere, bir çoğu yararsız olan dergilere, okulda beslenme adına satılan şekerleme, simit, kola ve hamburgerlere para yatırıyor.

Buna karşılık kentlerde dar alanlara sıkışmış okul bahçeleri kiraya veriliyor. Oyun oynamaya, kendini gerçekleştirilmeye, çocukların beden ve ruh sağlıklarının korunmasına uygun olmayan ortamlar, aracı, gereci olmayan okullar, asık yüzlü öğrenciler, kalabalık ve iyi temizlenmeyen sınıflar ...

Okulda çocuk ve genç için, arkadaşları ve sınırlı sayıda da olsa güler yüzlü öğretmenlerden başka çekici yan kalmamış.

Ülkenin ekonomik ve siyasal çıkmazları eğitimde de çözümsüzlüklerin temelini oluşturuyor. Bu yaklaşımla eğitimin ve eğitim emekçilerinin sorunlarını bazı başlıklarda toplarsak şöyle ifade edilebilir:

✓ Türkiye'de 6-14 yaş grubunda her 100 çocuktan 30'u çalışıyor. İş alanları ise tarım, küçük sanayi ve sokak.

✓ Çalışan çocukların % 78'i okula devam etmiyor.

✓ Sekiz milyon çocuk yoksulluk içinde yaşıyor.

✓ Her 100 çocuktan 21'i okuma yazma bilmiyor.

✓ 100 kız çocuğundan 29'u okula gitmiyor.

✓ Ülkemizde 4-18 yaş arasında yaklaşık 1 milyon özel eğitime muhtaç özürü çocuumuz var. Bunların ancak 30 bine yakını eğitim olanaklarından yararlanabiliyor.

✓ İlköğretim çağı nüfusunun % 10'u ilköğretim hakkından yararlanamıyor.

✓ Eğitimde kişi başına, Japonya'da 950 \$, Almanya'da 817 \$, İtalya'da 523 \$, Yunanistan'da 240 \$ harcanırken bu miktar ülkemizde 90 \$'dır.

✓ Yükseköğretimde, % 22.4 okullaşma oranı ile Şili, Ürdün ve Lübnan'dan geri durumdayız.

Bu ölçülerde bile baktığımızda hem insanlarımıza, hem insanlığın genel evrimine haksızlık ediyoruz. Ayrıca ortak normlarda buluşmak uğraşında olduğumuz AB normlarından oldukça uzak olduğumuzda açık.

Eğitime yapılan yatırımlar artan eğitim istemlerini karşılamaktan uzaktır

Son on yıldaki Milli Eğitim Bakanlığı bütçesinin GSMH içindeki payı ortalama %2,33'dür. Bakanlık bütçesinin konsolide bütçeye oranı ise, ortalama 10.31'dir. Eğitim kurumlarımızdaki öğrenci sayıları ve okula gidemeyen nüfus gözönüne alındığında, bu oranlar oldukça yetersizdir. Bu yetersizliğin kayıt parası, katkı payı, tebeşir, kömür, elektrik, fotoğraf, spor gibi adlar altında toplanan paralarla gidermeye çalışmak çözüm olmayacağı gibi, pedagojik olarak da doğru değildir. Öğretmen-öğrenci ilişkisine, para ilişkisinin girmesi anlaşılabilir ve anlatılabilir bir durumdur. Devlet kamusal görevlerinden biri olan eğitim hakkında herkesin yararlanması görevini yerine getirmelidir. Biz, çocuklarımız kaliteli ve daha uzun süreli eğitim alsın diyoruz. Finansmanı da bütçeden, diğer bir söyleyişle

yetişkinler arası yaşanan ekonomik süreçlerle çözüme kavuşturulmalıdır.

Eğitim sistemimiz işlevsizdir

Yarış ortamı ve aşırı bilgi ile yüklenmiş programlar nedeniyle öğrencilerin ne bilimsel düşünme yetenekleri, ne sanatsal yaratıcılıkları, ne de yaşamsal becerileri geliştirilmektedir. Sistem tamamen üniversite sınavlarını kazanmaya endekslenmiştir.

İlköğretimde sorunlar devam etmektedir

Ülkemizde eğitimin işlevi "bilgi ve beceri kazandırma" süreci olarak algılanmaktadır. Ders programları da bu anlayışla hazırlanmaktadır ve bilgi yüklemeye dayalıdır. Halbuki özellikle ilköğretimde bilginin yanında çocuğun kişilik gelişimi çok önemlidir. Ne yazık ki, ne eğitim programlarımız ne de eğitim ortamlarımız buna uygundur.

Yaşanan bir çok gelişmeye rağmen eğitim ortamımız günümüzün olması gereken koşullarına uygun değildir.

8 yıllık ilköğretime geçişle birlikte yenilediği söylenen ilköğretim ders programları özü itibarıyla ilkokul ve ortaokul ders programlarının birleştirilmesinden öteye gidememiştir.

İlköğretimde günlük 6 saatlik ders programı pedagojik açıdan sakıncalıdır. Eğitimde amaçlanan hedeflere ulaşmak için tek başına eğitim programları da yeterli değildir. Programlarla birlikte çocukların gelişim özelliklerine uygun eğitim ortamlarının sağlanması da gerekmektedir.

Plansızlık burada da açıkça kendini göstermektedir.

Mevcut duruma göre ilköğretim kurumlarının sayı olarak %23'ü kentlerde, %77'si köylerde bulunmaktadır. Öğrencilerin ise %74'ü kentlerde %26'sı köylerde öğrenim görmektedir. Öğretmen dağılımı da öğrenci sayılarına bağlı görülmektedir.

İlköğretimde görev yapan öğretmenlerin % 68'i kentlerde çalışırken %32'si köylerde çalışmaktadır.

Bu rakamların ortaya koyduğu gerçek; köy ilkokullarında mevcut kapasitesinin çok altında öğrenci bulunurken, kent okullarının aşırı yoğun olduğudur. Nitekim bugün kent okullarının sınıf mevcutları, ortalama 54 kişidir. Kentlerde sınıf mevcutlarının 30 kişiye düşürülmesi için, mevcut öğrenci sayılarını sabit kabul edersek 106.000 dersliğe daha ihtiyaç vardır.

Diğer taraftan, köylerde bulunan ilköğretim okullarında da 20.000 derslik fazlalığı vardır. Okulların teknolojik donanımları ise yok denecek kadar azdır.

Ortaöğretimde bir tür "lise anarşisi" yaşanmaktadır

Türkiye'de toplam sayısı 6168'i bulan 70'den çok lise türü vardır. Şimdiye değin gerçekçi bir eğitim planlaması yapılmadan ve kalkınma hedefleri göz önünde bulundurulmadan amaçsızca lise ve meslek liseleri açılmış; bunlar da kendi aralarında çeşitlendirilmiştir (Anadolu Lisesi, Süper Lise, Fen Lisesi gibi). Bu, dünyanın hiçbir ülkesinde görülmeyen ve açıklaması oldukça zor bir durumdur.

Mesleki eğitim modeli akıcı ve işlevsel değil

Mesleki eğitim modeli akılcı ve işlevsel değil. Belirtilen meslek liselerinin "ara eleman" yetiştireceği varsayılıyor.

Bu kesinlikle olanaksız. 1999 yazında toplanan 16. Milli Eğitim Şûrası, dünyadaki gelişmenin aksine, meslek liselerinin çoğaltılması kararını aldı. Yine bu şûra kararlarına göre, "çok programlı lise" adı altında birçok kasaba lisesi fiilen "imam hatip lisesi" durumuna getirildi. Ara eleman eğitimi, uygar dünyada artık lise öğrenimi üzerine oturtuluyor. Bu hem hakça, hem daha ekonomik, hem de hızla gelişen teknolojiye, yeni ortaya çıkan mesleklere uyum açısından zorunlu.

Eğitim sistemi öğrencileri kişiliksizleştirmektedir

Çocukların ve gençlerin eğitim yaşamları boyunca sürüp giden sınavlı yarış, onların hem ruh sağlığını bozmakta, hem de eğitimin niteliğini düşürerek, eğitimin ticarileşmesine neden olmaktadır. Öğrenci kişiliği bu ortamda tam geliştirileme-mektedir.

Bu durumda, eğitilen kişi "özne" olmaktan çıkıp, eğitimin "nesnesi" durumuna gelmektedir. Geliştirilmeye çalışılan Toplam Kalite Yönetimi (TKY) anlayışında da, öğrenci-öğretmen-veli "iç müşteri", "dış müşteri" kavramlarıyla değerlendirilmektedir.

Eğitimde her türden fırsat ve olanak eşitsizliği derinleşmektedir

Bölgeler, kentler, cinsler ve sosyal sınıflar arasında eşitsizlik sürüp gitmektedir. Bu durum, temel bir insan hakkı olan eğitim hakkının kullanılması açısından ciddi sorunlar yaratmaktadır. Eğitimin cins ayrımcı yanı, ders kitaplarından okul türlerine ve mesleki yönlendirmeye kadar sürmektedir.

Okullarımızda rehberlik kurumları yok denecek kadar azdır

Ülkemizde rehberlik servisi bulunan okullarımız son derece azdır. Rehberlik servisi olan okullarda da "servis çalışması"ndan çok "tek rehber öğretmene dayalı çalışma" yapılmaktadır.

Din eğitimi iyice çığırından çıkmıştır

"Sekiz yıllık kesintisiz eğitim" yönündeki yasal düzenleme kuşkusuz çok önemli bir adımdır. Ancak, bunun eleştirilebilecek yönleri de saklı durmaktadır. Eğitimin genelindeki bilim dışılık, deney, araştırma ve gözleme dayanmama, demokrasi eğitiminden uzaklık, "dinsel" telkinlere zemin hazırlamaktadır. Ayrıca, 1982 darbe Anayasasının getirdiği "Zorunlu Din Kültürü ve Ahlak Öğretimi" kamburu, kişilerin inançlarına ipotek koyma yanında, Anayasanın gerekçesine de aykırıdır. Örneğin, konuların sadece % 20-25 kadarı "ahlak"la ilgili olup bu konular da "dinsel ahlak"ı temel almaktadır. Öte yandan, Anayasaya göre "ilk ve ortaöğretimde zorunlu" (m.24) olan bu ders "Din Kültürü ve Meslek Ahlakı" adı altında yaygın eğitime de konulmuştur.

1973 yılında çıkarılan Milli Eğitim Temel Kanunu (m.32) ile oluşturulan imam-hatip liseleriyle, Tevhid-i Tedrisat Kanunu (m.4) ile düzenlenen "İmam Hatip Mektepleri" arasında hiçbir ilişkisi yoktur. O okullar, eğitim sisteminin "ayrık" (istisnai) bir unsuru olup "ayrı mektepler" diye tanımlanmıştır. İmam-hatip liseleri ise, alternatif "lise" konumundadır.

Ders kitapları inceleme ve seçim yöntemi ikelliğini sürdürmektedir

Birçok yazar, bu inceleme yöntemi yüzünden artık MEB'e kitap vermemektedir. Bir bilim insanının kitabı, ömründe, değil kitap, mektup bile yazmamış, öğretmenlikten bıktığı için komisyon üyesi olmuş, bazı meslektaşlarımız tarafından incelenmektedir. Bu yüzden piyasa, bilgi yanlışları ile sakatlanmış, kitap denilmeyecek "ders kitapları" ile doludur. Rahatça söyleyebiliriz ki, bugünkü ders kitaplarının kalite ortalaması 1930-1940'lı yıllarda yazılanlardan daha kötüdür. Son yazdırılan "bakanlık yayını" kitaplar ise, türlerinin en kötüleridir.

Eğitim yönetimi demokratik değildir

Sorunların asıl kaynağı kötü yönetimdir. 12 Eylül 1980 darbesinin ve onun devamı olan Özal döneminin yarattığı örgüt ve kadro erozyonu sonucunda Bakanlığın organsal yapısı, danışma sistemi, akademik fonksiyonları dağıtılmıştır. Örneğin, hem akademik işlevi, hem yasama işlevi bulunan *Talim ve Terbiye Kurulu*, yapı ve görevlendirme açısından eskisinin yanında bir karikatür durumundadır. Bakanlığın yürütme organı olan Müdürler Kurulu (Yüksek Yöneticiler Kurulu), artık işlememekte, her birim başına buyruk ve birbirinden habersiz, kimi zaman aynı görevleri yineleyerek çalışmaktadır. Bu yasayla bol miktarda genel müdürlük ve daire oluşturulmuştur. Örneğin, 7 müsteşar yardımcısı; mesleki ve teknik eğitimle ilgili 7 genel müdürlük; idari ve mali işlerle ilgili 5 daire başkanlığı bulunan Milli Eğitim Bakanlığı'nda asli görevi konumundaki "öğrenci işleri", "program geliştirme" ve "mevzuat geliştirme" ile ilgili ayrı birimler bulunmamaktadır. Talim ve Terbiye Kurulu, APAK, Eğitim Araştırma ve Geliştirme Dairesi gibi "akademik" işlev

görmesi beklenen birimlerin, üyelerinin atanmasında "akademik kariyer" yerine "hıyerarşik kariyer" yeterli görölmektedir.

Yönetici atama yönetmeliği, çağdaş yönetici anlayışından uzaktır.

1999 Nisan'ında, polis teşkilatının örgütleniş biçimi esas alınarak düzenlenip Bakanlar kurulu kararı ile yürürlüğe konulan MEB Yönetici Atama Yönetmeliđi, akademik kariyeri özellikle dışlamış, yöneticilik kariyerini ise, amirin vereceği sicile bağlamıştır (Resmi Gazete 30 Nisan 1999). Durmadan gelişen eğitim bilim verilerinin sisteme aktarılmasını ve artan eğitim sorununun çözümünü, iyi sicil almış "amatör" yöneticilerden kimse beklememelidir. Bu yönetmelik, aslında mevcut yöneticileri çelik zırha almak için çıkarılmıştır. Yeni atanacaklara görünüşte "sıkı düzen" getiren bu yönetmeliğe göre, örneğin bir prof. ya da doç. yurtdışında görev alma talebinde bulunursa, şube müdürleri önünde; elbise-kravat uyumu, üstünün-başının, gömleğinin temiz olup olmadığı, Türkçe'yi doğru kullanıp kullanmadığı yönünden sınav (mülakat) verecek!.. Yine bu yönetmeliğe göre, bakanın mevcut yöneticileri değiştirebilme-sinin bir tek yolu var: ceza vermek. Örneğin, Bakan müsteşarı değiştiremiyorsa, ona "aylıktan kesme cezası" vererek yönetmeliğe göre müsteşar olma niteliğini düşürecek ve görevden alabilecek (m. 10/7 ve 26)!..

Üzölerek belirtelim ki, içlerinde çok değerli meslektaşlar bulunsa da MEB merkez örgütünde bugün görev yapanların birçoğu, değil 2000'li yılların, geçen bin yılın eğitimini bile yürütebilecek ve 550 bin öğretmenin temsilcisi olabilecek nitelikte değildir. Bugünkü yöneticilerin ve akademik kurul üyelerinin niteliklerini

anlamak için örneğin, 1926, 1945, 1965 ve 1999 yılı Milli Kütüphane kayıtlarından eski ve yenilerin verdikleri eserler üzerine bir karşılaştırma yapılması yeterlidir. Üstelik, ülkemizde eğitim fakültelerinden ilkinin açılış tarihi 1965'tir.

Öğretmenlik mesleği, niteliğini ve saygınlığını yitirmiştir

Bir yandan öğretmen yetiştiren kurumların niteliğinin düşmesi, diğer yandan ücretlerdeki reel düşüş, sosyal ve özlük haklardaki bozulma sonucu öğretmenlik mesleği statü kaybına uğramıştır. Öğretmenlerin bugünkü konumlarıyla eğitim reformlarının başarıya ulaşması mümkün değildir.

Genel bir eğitim reformu içinde bir öğretmen reformu gerçekleştirilmelidir. Bu reform paketinin içinde de hizmet öncesi eğitim, mesleğe alma, meslekte yükselme, hizmet-içi eğitim, ücret, sosyal ve özlük hakları ve meslek etiği gibi konular yer almalıdır.

Öğretmen değerlendirme sistemi yeniden değiştirilmelidir

Bakanlık merkez ve taşra teşkilatında çalışanlar da değerlendirme kapsamı içine alınarak, teftiş ve sicil raporları sonuçları öğretmene bildirilmeli ve eğitim çalışanları için ayrı bir değerlendirme formu geliştirilmelidir. Değerlendirme işlemlerinde eğitim sürecinde taraf olan tüm kesimler yer almalıdır (Öğrenci, veli...).

Öğretmenlerimiz, diğer ülkelerdeki meslektaşlarına göre daha ağır koşullarda çalışmaktadır

Ülkemiz öğretmeni Avrupa'daki meslektaşlarına göre ders dışı çalışmalara daha fazla zaman ayırmak durumundadır.

Sınıflarımız teknolojik olarak donanımsızdır. Bu durum öğretmenlerimizin çalışmasını güçleştirmektedir.

Öğretmenin yararlanacağı öğretim materyalleri, yok denecek kadar azdır.

Bütün bunları göz önüne aldığımızda, kıyaslamanın öğretmenin girdiği ders sayısı ve çalışma saati ile yapılmasının yanıltıcılığı ortadadır.

Öğretmenlerimiz, diğer ülkedeki meslektaşlarına göre daha fazla çalışmakta ve daha az ücret almaktadır.

Yüksek öğretimde de, öğretim üyeleri ve diğer çalışanlar arasında ders yükü, akademik çalışma yaşamı bakımından da bilimsel üretim açısından da durum çok farklı değildir. Hem sayı hem de nitelik yönünden yetersiz olan öğretim üyeleri, ayrıca demokratik çalışma ortamına sahip değildirler. Bunun en somut örnekleri rektör atamalarında, dekan atamalarında ortaya çıkmaktadır. 12 Eylül'ün olağanüstü koşullarında kullanılan yetkilerin, bugün de YÖK tarafından kullanılıyor olması kabul edilemez. Öğretim üyelerinin ve çalışanlarının güven duydukları ve oylarını verdikleri rektör adaylarını bir anlamda güçlendirmek amacıyla Cumhurbaşkanının bilgisinde görevlerine başlamalıdır.

Yardımcı hizmetler sınıfında çalışan sayısı, yok denecek kadar azdır

Okullarda büro memurlarının ve hizmetlilerin sayısı çok yetersizdir. Az sayıdaki hizmetliler bu nedenle hem çalışma saatlerinin çok üzerinde hem de angarya işlerde çalıştırılmaktadır.

Kadrolu büro memuru ve hizmetli sayısının yetersizliği "sözleşmeli hizmetli personel" çalıştırmayı yaygınlaştırmaktadır.

Hizmetli ve büro memurlarının ekonomik, sosyal ve fazla çalışma durumları ayrıca gözetilmelidir. Fazla çalışma saatleri için mesai ücreti ödenmeli; kalorifer dairelerinde çalışanlar için zehirlenmelere karşı yoğurt, süt verilmesi sağlanmalı; hizmetlilere verilen "giyim yardımı" bir maaş tutarında olmalıdır.

Sorunların tesbitinden yola çıktığımız için yalnızca eleştiriyi seçtiğimiz yanılığımıza düşülmemelidir. Biz, yaşam boyu eğitim sürecinde yapılması gerekenleri de düşündük, düşünmek zorundayız. Eleştirinin yanı sıra çözüm önerileri de geliştirmek zorundayız. 1998 yılında yaptığımız Demokratik Eğitim Kurultayı'nı bu anlayışla gerçekleştirdik. O günkü tesbitlerimizin bir bölümü yönetimlerce de kullanıldı. Bugün de çocuklarımızın ve yetişkinlerimizin eğitimini erteleyemeyeceğimize göre, bir yandan verili koşulları değiştirerek olumlu bir eğitim iklimi yaratmaya çalışırken, bir yandan da bugünkü koşulları da zorlayarak olabildiği kadar demokratik, laik, bilimsel eğitim anlayışına uygun eğitimi sürdürmeliyiz.

EĞİTİM SEN nasıl bir eğitim istiyor?

sorusunu alt başlıklarıyla kısaca özetlersek şunlar söylenebilir:

Eğitim sistemi yeniden yapılandırılmalıdır.

1. Örgün eğitim; okulöncesi eğitim (0-5 yaş); temel eğitim (kesintisiz 9 yıl); ortaöğretim (lise 4 yıl) ve yükseköğretim (en az 2 yıl) olarak düzenlenmelidir.

2. Okulöncesi eğitim; bir plana göre, "zorunlu" hale getirilmelidir. Öncelikle tüm çalışanların çocukları için işyerlerinde "okulöncesi eğitim" yeri açılmalı ya da işverenler bu amaçla oluşturulan fona, bedelini ödemelidirler. MEB, tüm eğitim kurumlarında "ana okulu" ve "kreş" açarak buna öncülük edebilir.

3. İlköğretim; "Temel eğitim" adı altında en az 9 yıl olarak düzenlenmelidir. "Taşımalı eğitim" yatılılığa tercih edilmeli, ancak, ilk üç sınıf için öğrenci yerine "öğretmeni taşıma" yöntemi de işletilerek köy okulları kapatılmamalıdır. Çünkü, öğretmenin köyde yetişkin eğitimi vb. işlevi de bulunmaktadır. Ayrıca, çocukların çok küçük yaşta uzun yolculuklara çıkarılmaları hem beden, hem ruh sağlıkları yönünden doğru değildir. Analı-babalı öksüz yaratma anlamına gelen "yatılılık", çok zorunlu olmadıkça uygulanmamalıdır.

4. Ortaöğretim, "genel lise" temelinde düzenlenmeli, programları çeşitlendirilmeli, meslek liseleri kapatılmalıdır. Lisede meslek tanıtma ve yaşamsal becerileri öğretme önlemi alınmalı, ancak lise bir "meslek eğitimi" kurumu olarak düşünülmemelidir. Başka hiçbir bakanlık ya da kuruluşa lise açma yetkisi verilmemelidir. Liselerin ilk yılı "hazırlık" niteliğinde düşünülmeli, bu aşamada çocukların Türkçe, matematik, yabancı dil açığı kapatılmalı; resim, müzik, spor alanlarındaki yetenekleri araştırılmalı, çocuk ve aile isterse, liseden de "çıraklık" sistemine geçilebilmelidir.

5. Yükseköğretim, sadece işgücü planlamasının bir gereği olarak düşünülmemeli, kişilerin hakkı ve toplumun ilerlemesinin bir etkeni olarak, isteyen herkese sağlanmalıdır. Bu uygulama üniversitenin düzeyini ve saygınlığını koruyarak yapılmalı, değinilen ön lisans okulları ile geniş kapasiteler yaratılmalıdır. Üniversitelerin gerçekten "özerk" bir yapıya kavuşturulması için gerekli yasal düzenlemeler yapılmalıdır. Ülkenin her yerine, lise açar gibi üniversite açmaktan vazgeçilmelidir. Üniversite, gelişmiş kültürel ve sosyal yapıların ürünüdür. Bu kurumları, çevresinin gelir kaynağı gibi düşünerek üniversite açmak yanlıştır.

6. İmam-hatip liseleri; kapatılmalı, "laik eğitim"i gerçekleştirmekle yükümlü MEB, imam yetiştirme görevini bırakmalıdır. Yapılacak iş, imam atama mevzuatını değiştirerek "imamların yükseköğrenim görmeleri" koşulunu getirmek ve yükseköğretim kurumu açma yetkisi bulunmayan MEB'i devreden çıkarmaktır. Bugün artık bu ödevi yapacak 24 ilahiyat fakültesi, 6 ilahiyat yüksekokulu bulunmaktadır.

Yönetmelik yapı yeniden düzenlenmelidir

MEB'in, 1980'den beri dejenere edilen örgütsel yapısı, israfı önleyecek, işlevselliği sağlayacak ve katılıma olanak tanıyacak biçimde yeniden düzenlenmelidir.

Programlar çağdaştırılmalıdır

Eğitim programları, öğretmeyi değil, öğrenmeyi, araştırmayı, eleştirmeyi, uygulamayı ve yapmayı temel alan bir anlayışla yeniden düzenlenmelidir. Bunun için:

1. Haftalık ders yükü ilköğretim okullarında, çocukların yaşına göre 20-24, liselerde 28-30, çıraklık eğitim

yerlerinde, çıraklık yaşlarına göre 24-30 saati geçmemelidir.

2. İlk ve ortaöğretim programlarındaki bilgi yükü çok ağır ve gereksizdir. Çocuklar bu korkunç yükten kurtarılmalıdır.

3. Programlarda spor ve sanat etkinliklerine hakettikleri yer verilmeli, bu anlayış ortaöğretim için de geçerli olmalıdır. Bu etkinlik ders olmaktan da çıkarılmalı, öğleden önce, öğleden sonra ve hafta sonları serbest ve notsuz, zevkle yürütülen etkinliklere dönüştürülmelidir.

4. Tüm eğitim süresi boyunca "demokrasi ve insan hakları eğitimi"ne yer verilmeli ve bu etkinlikler olabildiğince uygulanmalı, yaptırarak ve yaşatarak gerçekleştirilmelidir. Sınıf ve okul "öğrenci yönetimleri" serbest seçimli ve katılımlı bir biçimde gerçekleştirilmelidir.

5. Çocukların yaşlarına uygun bir biçimde Türkiye'nin yönetim yapısı, Türkiye'de ekonomik, sosyal ve siyasal yaşam hakkında özlü ve olabildiğince uygulanmalı bilgi ve beceriler kazandırılmalıdır. Bu etkinlikleri yürütecek öğretmenler yetiştirilmelidir.

6. "Yabancı dilde eğitim"e son verilerek "yabancı dil öğretimi"ne büyük önem verilmelidir. Bunun ilke, yöntem ve araçları geliştirilmeli, öğretmeni yetiştirilmelidir.

7. Din Kültürü ve Ahlak Öğretimi, "zorunluluk"tan çıkarılıncaya kadar "notla değerlendirme" zorunluluğundan kurtarılmalıdır. Bu konuda hiçbir yasal engel yoktur. Bu derslerin öğretmenleri, müftülüklerde istihdam edilmeli, kariyerlerini orada yapmalıdırlar (Milli Güvenlik öğretmenleri örneğinde olduğu gibi).

8. İlk ve ortaöğretimde çocuklara, hem meslekleri tanıtmaya, hem de günlük gereksinimlerini giderme amacıyla yaşamsal beceriler öğretilmelidir. İlk yardım, bisiklet kullanma, basit el aletlerini kullanarak küçük onarımlar yapma gibi. Yine çocuklar, okulu güzelleştirme, ağaçlandırma, çiçeklendirme, temizleme vb. hizmetlere "zorunlu" olarak katılmalıdırlar. Tüm çocuklar, uygun yaşlarda, gerçek yaşamın yerine koymamak koşulu ile bilgisayar kullanma becerisini kazanmalıdırlar (Bu beceri, öncelikle öğretmenlere kazandırılmalıdır).

Ders kitapları konusu

1. Ders kitaplarının seçilip bastırılması konusu Eğitim ve Öğretim Yüksek Kurulu (Talim ve Terbiye Kurulu)'ndan alınıp Yayınlar Dairesi'ne aktarılmalıdır. Yüksek Kurul, kural koyan, Yayınlar Dairesi de bu kurallara göre "uygulama yapan" birim olmalıdır.

2. Ders kitaplarını inceleyen komisyon (bilirkişi), en azından inceleyeceği kitabı yazan kişilerin düzeyinde bir akademik ünvana ya da formasyona sahip olmalıdır.

3. İncelemede, yazarın özgün görüşlerine dokunulmamalı, yasal ve açık hata aranmalıdır. Gerisi kitabı kullanacak öğretmenin seçimine bırakılmalıdır.

4. Yayınlar Dairesi'nde bir Ders Kitapları Enstitüsü oluşturulmalı; bu daire ders kitapları araştırmaları, standart saptama, yabancı dildeki ders kitaplarını çevirme gibi görevler üstlenmelidir.

5. Bakanlık, her kitap için açtığı "yarışmaları" bağımsız jüriye değerlendirterek, ödüle değer beş kitaba ödül vermeli, bunlardan birisini kendisi basmalı, ötekiler özel yayınevlerinin yazarlarıyla anlaşarak bastırabileceği

önerilmelidir. Bu uygulama yapılırken yazara hiçbir ekonomik yük getirilmemeli, aksine ödül verilmelidir.

6. Bakanlık yeterli bulmadığı alanlarda "sipariş" ya da "çeviri" kitap üretmelidir.

7. Her yıl bir Ders Kitapları Kurultayı toplanarak Bakanlık, öğretmenler, yazarlar ve yayımcılar buluşturulmalıdır.

8. Yayınlar Dairesi, kitap, araç ve kaynak geliştirme konusunda Eğitim Teknolojisi Dairesi ile eşgüdüm halinde çalışmalıdır.

9. Ders kitapları için, bugün olduğundan çok daha az sayfa sayısı önerilmeli, metin yanında görsel malzemeye (karikatür dahil) önem verilmelidir.

10. Ders kitapları ile birlikte öğretmen için gerekli olan "kılavuz kitap"lar da yazdırılmalıdır.

Kaynak sorunu çözülebilir

Eğitim sorununu çözme becerisi gösteremeyenlerin en temel gerekçesi, "para yokluğu"dur. Bu doğru değildir. Eğitimin çok kaynak yuttuğu doğrudur, ancak, sosyal devletin de temel görevlerinden biri eğitimidir. Bunun için vergi toplamaktadır. Bu konuda geçici çözümler için kendi tarihimize bakabiliriz. Kaynak sorununun çözümü için:

1. Bütçeden yeterli kaynak ayrılması kaçınılmazdır.

2. Buna "fon" kaynakları ve yerel yönetim katkıları da eklenebilir.

3. Eğitimde israf önlenmelidir. Mali yıl sonlarında ödenekleri tüketme gayretiyle kullanılabilir demirbaşların Bakanlık bürolarından atıldığına dair örnekler biliyoruz.

4. Okullar haftada iki gün ve akşamları boş durmaktadır. Ayrıca çocuklar her yıl sonunda da 50-60 milyon ders kitabını ve bir o kadar da dergiyi çöpe atmaktadırlar. Bu hem devlete, hem ailelere yüküdür.

5. Hala normal eğitim sürecinde okuma yazma problemini çözemediğimiz gençler için askerlik döneminde okuma-yazma ve temel bilgiler verilebilir.

6. Bunun dışında, "hayırsever" yurttaşların katkıları; vergi kaçırmamak, çocukları zengin kişilere köle etmemek koşuluyla iş çevrelerinin katkıları değerlendirilebilir. Okulda beslenme için ailelerin katkıları da sağlanabilir.

Öğretmensiz olmaz

Uzun yıllardır bilinen bir gerçektir: "Bir eğitim sistemi, öğretmeni kadar kalitelidir". Hiçbir araç ve donanım, öğretmenin yerini alamamıştır. Gelişen eğitim teknolojisi, öğretmenin önemini azaltmadığı gibi, aksine daha iyi yetişmiş öğretmen istemektedir. Unutulmamalıdır ki, bugün eğitim politikasını yürütenler dahil, ülke yönetimine ağırlığını koyanların tümü iyi öğretmenlerin eseridir. Onun için öğretmene ne kadar önem verilse ve yatırım yapılsa azdır. Çocukluk ve gençlik döneminin çok büyük bir kısmını öğretmenin elinde geçiren çocuklarımız, gerçek anlamda eğitim hakkına ancak iyi yetişmiş, karni doyurulmuş, saygı gören öğretmenle kavuşabilirler.

Sayın Konuklar, Değerli Delege Arkadaşlarımız

Sendikal çalışmalarımızı yoğunlaştırdığımız alanlardan biri de, eğitim işkolu çalışanlarının yaşam koşullarını insan onuruna yaraşır bir düzeye taşımaktır. Bugün işkolumuz çalışanlarının önemli bir bölümü, devletin resmi rakamlarına göre yoksulluk sınırının altındadır.

Bir fikir oluşturması bakımından, birlikte olmayı düşündüğümüz AB ülkelerindeki ve ülkemizdeki öğretmenlerin maaşlarına gözatalım:

Ülke	Başlangıç Maaşı	15 Yıllık Öğretmen Maaşı	En Üst Kademedeki Öğretmen Maaşı ABD Doları
İngiltere	22.393	34.087	50.656
İsviçre	32.391	42.724	50.508
Portekiz	16.429	26.288	47.975
Avusturya	20.800	26.547	41.484
Fransa	20.080	27.116	40.337
İrlanda	22.216	35.771	40.328
Almanya	28.654	38.138	39.041
İspanya	25.319	29.590	37.479
Avustralya	25.775	36.175	36.175
Hollanda	24.593	29.328	35.494
Belçika (Fr.)	20.747	28.496	34.235
Yunanistan	19.280	23.694	28.521
İtalya	19.444	23.468	28.465
Türkiye	4.968	5.112	6.240

AB ülkelerinde en düşük ücret alan Yunanistan ve İtalya'daki öğretmenlerden 4,5 kat daha düşük ücret almakta olduğumuz görülüyor.

Yıllardır tek yanlı belirlenen ücretlerimizin durumu ortada. Öğretim üyesinden üniversite çalışanına, öğretmeninden memur ve yardımcı hizmetlisine kadar işkolumuz çalışanları büyük ekonomik baskı altındadırlar. Alt sınırı 200 Dolara kadar inen ücretlerle insanca yaşam sürdürmek olanaksızdır.

Hükümet bizim çok yakından ifade ettiğimiz isteklerimizi duymuyor. Ama aynı hükümet IMF direktiflerini, Cotarelli tesbitlerini, ilahi emirler olarak algılıyor ve alışkın olduğu gibi kendi oluşturduğu gerekçeler üzerine yüzdeler artışı yapıyor. Rantiyeciler için bütçenin % 45'ini (21 katrilyon) kullanırken, kamu çalışanları söz konusu olduğunda bütçe disiplini akıllarına geliyor. Biz de bunun karşılığında, haklarımızı alacak kendi disiplinimizi yani örgütlü davranışlarımızı yetkinleştirmek zorundayız.

Bu maaşlarla yaşamını sürdüremeyen öğretmenler, öğretim elemanları, memur ve hizmetliler ikinci, üçüncü iş yapmak zorunda kalıyor, eğitime harcaacağı enerji azalıyor, toplumsal saygınlığı azalıyor. Sendikamızın ekonomik koşullarımız da dahil yaşama etkili müdahalede bulunması, hem bugünkü sayısını çoğaltmasından, hem de niteliğinin genişlemesinden geçiyor. Sendikal faaliyetlerimizi yürütürken sendikal bağımsızlığımızı, sendikal demokrasiyi, yetki ve sorumluluk dengesini, demokratik merkezîyetçiliği, sendikal etiği titizlikle korumamız, işletmemiz gerekiyor.

Eğitim işkolunda çok büyük sayıda kamu emekçisi görev yapıyor. Yeni ödeni toplama yöntemi, kaç çalışanın hangi sendikaya üye olduğu tartışmasını açıklığa kavuşturacaktır.

Biz Ekim 1999'dan bu yana sendikamız açısından bir referandum özelliği taşıyan kaynaktan kesme işini, örgütümüze anlatmaya çalıştık. Ancak 2000 Mart ayından sonra kaynaktan kesme anlayışı yaygınlık kazandı. Esas olarak dört ay sonunda 90 bin arkadaşımızın irade beyanını aldık.

İşkolunda ayrımsız üye yaparak çoğunluk sendikası olmayı hedefleyen Eğitim Sen açısından bu sayı, küçümsenmese de yeterli değildir.

Eğitim iş kolunda giderek büyüyen çalışan sayısını da dikkate alarak sendikamızı yüz binlerle ifade edilebilen sayılara taşımak gerekiyor. Yani kısa vade için **HER ÜYE, BİR ÜYE DAHA**. Bu bizim işkolumuzda hem görevimiz, hem de sendikal hareket açısından sorumluluğumuzdur. İşkolumuzda birden çok sendika olmasını bir anlamda özgürlük olarak değerlendirebiliriz. Yine de işkolumuzda birliği söylem ve fiilde gerçekleştirmek zorundayız.

İşkolumuzda yaşadığımız bir olumsuzluk da, sürgünler ve cezalardır. Cezaların "sicil affı" ile silinmesi, sorunumuzu çözmedi. Yine, yeni yeni cezalarla karşı karşıyayız. Ayrıca sürgünler, devam ediyor. Sendikal çalışmaları nedeniyle bir ölüm sonrası taziyede buldukları için okulda sendika panosunu düzenledikleri için, Diyarbakır'da, Batman'da, Siirt'te, Ağrı'da, Balıkesir'de, İzmir'de sürgünler devam ediyor. Yönetmeliklerde yeri olmadığı halde sürgünle büyük bir cezaya uğrayan üyemiz ya da üyemiz olmayan eğitim emekçileri için, isteyenlerin eski görev yerlerine dönmesi ısrarımız sürüyor. Bu haksız uygulamanın yaşamdan çıkarılması kamu emekçileri açısından büyük bir önem taşıyor.

Sürgünlerin yoğun yaşandığı Doğu ve Güneydoğu bölgesinde koşullar değişmiştir. Kamu Emekçilerine yönelik dün de doğru bulmadığımız yöntemlerin bugün de aynı mantıkla sürdürülmesi bölgedeki olumlu gelişmeleri tahrip ediyor, demokratik haklarımızı kullanmamızı engelliyor. Hala canı sıkılan kaymakam, ilçesine sendika temsilcilerini sokmama cüretini gösterebiliyor. Bölgenin Sayın Valileri, Olağanüstü Hal uygulamasının kalktığı illerde bile yetkilerini OHAL Kararnamesine dayandırarak kullanıyor. Diyarbakır'da bile sorunlarımızı dile getirmek için yapmak istediğimiz mitinge hiçte haklı olmayan gerekçelerle engeller çıkarılıyor, yasaklanıyor. Normal yaşama dönülmeye başlanan bu bölgelerimizde de demokratik hak ve özgürlükleri kullanmaktan vazgeçmeyeceğiz. Devletin de bölgede uygulamakta olduğu politikaları ciddi bir değerlendirmeye alması yararlı olacaktır. Biz, ülke genelinde örgütlenmiş bir sendikayız. Sorunlarımızı saptarken de, çözüm önerisi sunarken de bu büyüklüğü ve bütünlüğü ölçü alırız. Ülkenin bütünlüğü içerisinde demokratik hak ve özgürlüklerimizden asla ödün vermeyiz.

Sayın Konuklar, Değerli Delege Arkadaşlarımız

Örgütlü mücadelemizin koordinasyonu ve güçlerin birlikte davranışını sağlamak amacıyla kurduğumuz konfederasyo-numuzla kurumsal işleyişe özen gösteren bir ilişki içerisinde olduk. Tüm toplantılarına yazılı önerimizle katıldık. Mali yükümlülüklerimizi eksiksiz yerine getirdik. Yapılanmasında ve olanaklarından kaynaklandığını düşündüğüm kimi zaafalarına yönelik eleştiri ve önerilerimizi kurumsal işleyiş içerisinde sunduk. Buradan sizlerin de dile getireceğinizi düşündüğüm değerlendirmeler ışığında konfederasyonumuzun

yapılanma-sına ve çalışmasına ilişkin, KESK genel kuruluna ilişkin öneriler sunulacaktır.

Konfederasyonumuzun da içinde yer aldığı, 15 örgütün oluşturduğu, hükümetin emekçilerin sosyal haklarına yönelik gasplarına karşı oluşturulan Emek Platformu bizim açımızdan atılmış doğru bir adımdır.

Ne var ki, oluşumundan gelen zaaflarla bir türlü gücüne denk düşen, kalıcı davranışlar, eylemler geliştirememiştir. 24 Temmuz'da Kızılay'ı dolduran yüzbinlerce emekçinin iradesi hükümet üzerinde etkili bir baskıya dönüştürülemedi. Emekçilerin birleşik ortak eylemi olarak gerçekleşen 24 Temmuz mitingi bir emekçi bilincinin yükselmesine de önemli katkılar yapmıştır. Bu eylemde sınıf dayanışmasına denk düşen bir katılım alanlardaydık. Görkemli katılımı sağlayan sizleri kutluyorum. Platforma katılan örgütlerin, sendikal harekete ve emek mücadelesine ilişkin farklı kavrayışlar içerisinde olmalarına rağmen, çalışanların can alıcı talepleri ekseninde bir araya gelişleri sınıf hareketinin geleceği açısından umut vericidir. Emek platformu ortak taleplerini ve ortak hareketini giderek şekillendirmeli, ve bugün aldığı kararlara yeterince sahip çıkmayan tutumundan uzaklaşmalı, "amorf" yapısını terk etmeli, emekçiler lehine gelişmeler sağlayacak köşelerini oluşturmalıdır.

Değerli Konuklar,

Değerli Delege Arkadaşlarım,

Yeni Dünya Düzeni stratejisi ve sermayenin olağanüstü boyutlardaki uluslararasılaşması, çalışan kesimlere bir yandan cepheden saldırmanın araçlarını yaratırken, öte yandan çalışanları ırk, milliyet, din,

mezhep, ülke, bölge vb. bakımlardan bölmenin, birbirine düşürmenin, kendi yedeğine almanın hesaplarını da yapıyor.

Bu yeni dönem; biz çalışanlara da yeni olanaklar ve yeni görevler getiriyor. Bu dönem, ülke içinde birliği örmek kadar önemli bir konu da, uluslararası boyutta birliği örmektir. Tekellerin saldırılarına karşı sendikalar da üyelerini korumak, yeni haklar elde etmek, demokrasiyi geliştirmek için uluslararası boyutta birlik ve dayanışmayı gerçekleştirmek zorundadır.

EĞİTİM SEN olarak, ideallerimizin Eğitim Enternasyonalı içinde hayat bulması ve tüm dünyada, hem eğitim işkolu sendikalarının uluslararası merkezlerinin, hem de uluslararası konfederasyonların sendikal birliğinin örülmesi için yapabileceği ve yapması gereken çok şey olduğunu düşünmekteyiz.

Önümüzdeki yıllar, sendikamız EĞİTİM SEN ve üst örgütümüz Eğitim Enternasyonalı; konfederasyonumuz KESK ve onun üst örgütü ICFTU açısından zorlu mücadele yılları olacaktır. Görünen o ki sermayenin, bunalımına çare olarak ortaya attığı "Yeni Dünya Düzeni" aslında bir çözümsüzlüktür ve bunalım derinleştikçe saldırılar artacak, ama buna karşı mücadele edecek cephe genişleyecektir. Bunun için şimdiden hazırlıklı olmak zorundayız.

İşte bu bağlamda sendikamızın uluslararası ilişkilerini dikkatli bir biçimde değerlendirmemiz gerekiyor:

Uluslararası ilişkiler üç boyutta ele alınmalıdır; **bilgi, görgü, deneyim alış veriş; karşılıklı dayanışma; işbirliği ve ortak çalışma.**

Sermayenin küreselleşmesine karşı emeğin uluslararasılaşmasının somut örneklerini yaşadık. Hem kardeş sendikalar hem de bizim örgütlerimiz şu noktalara hep özen göstermiştir: **Karşılıklı sevgi ve saygı; birbirlerinin iç işlerine karışmama; eşitlik ve ortak sorumluluk.**

✓ Ortak çalışmalarımızdaki EĞİTİM SEN katkısını artırmak zorundayız.

✓ Ortak çalışmaların konuları birbirinin benzeri ya da tekrarı olmamalı, yeni mücadele alanlarına yönelinmeliyiz.

✓ Dünyaya daha çok açılmalı, belli sendikalarla işbirliğinin ötesine geçerek komşu ülkeler, Ortadoğu ülkeleriyle dayanışmayı gerçekleştirmeliyiz. Ege'nin iki yakasında barış rüzgarlarını güçlendirmeliyiz.

✓ Uluslararası işbirliklerinde günübirlik ve yararcı değil, uzun erimli planlara dayanan, takvimlendirilmiş ve ilkel bir politika izlemeliyiz.

Uluslararası boyutta sürdürülen kampanyalar ve eylemler artık gündemimizde olmalıdır. Biz ülkemizde sürdürdüğümüz örgütlenme kampanyasının yanı sıra bu dönemde dünya genelinde sürdürülen kampanyalara en yüksek düzeyde katılmaya çalıştık. Bunlardan biri Birleşmiş Milletlerin belirlediği **"Hoşgörü ve Barış Kampanyası"**. Bu kampanyanın metninin, ülkemizde en yaygın biçimde dağıtılması ve imzalanıp geri alınmasını sağlamaya çalıştık.

Bir diğeri **"2000 Yılı Dünya Kadın Yürüyüşü Kampanyası"**dir. Örgütümüz bu kampanyanın kavranmasına ve özellikle kadınlarımızın kendi sorunlarının bilincine varmasına çaba harcamıştır. Bu kampanya sürmektedir. Şiddetin ve yoksulluğun kadınlar

açısından yok edilmesi özel bir önem taşımaktadır. Özellikle kadın çalışanlarımızın bu kampanyaya yoğun katılımını sağlamalıyız.

Uzun soluklu bir diğer kampanya da "**Herkes İçin Nitelikli Kamusal Eğitim**" kampanyasıdır. Nisan ayında oldukça başarılı olduğunu düşündüğüm bir panelle bu kampanyayı başlattık. Yaygınlaştırarak önümüzdeki dönemde de sürdürülmesi gerekiyor.

Değerli arkadaşlar

Sendikalarımızı kurduğumuz 1990'dan beri merkezi yönetim ve yasakçı mantık yaklaşımıyla "yasanız yoktur", "yasal mısınız?" tartışmaları sürerken, siyasal iktidarlar da işlerine geldikleri dönemde kamu görevlileri sendikaları yasası çıkarma girişimlerini sürdürdüler. Bu gün geldiğimiz noktada da sendikal özgürlüklerden yoksun, grev ve toplu sözleşme haklarını güvenceye almadığı gibi, adından bile söz etmeyen bir yasa yine meclisin gündeminde. Bundan önce olduğu gibi bu süreçte de EĞİTİM SEN, tüm gücüyle haklarımızın gasp edilmesinin karşısında duracaktır. Mustafa Kurt'ların canına malolan, gaz bombalarına karşı direnen arkadaşlarımızın kararlılığıyla 4 Mart'ta püskürttüğümüz, sahte sendika yasasını kabullenmeyeceğimizi herkes bilmelidir. Meclis'in gündemi bizim haklarımızı yok edecek, sınırlayacak yasa taslaklarıyla işgal edileceğine, bizimle ilgili ille de bir yasa çıkarılmak isteniyorsa, 12 Eylül rejiminin bizi uğrattığı haksızlığı giderecek bir yasa çıkarılmalıdır. 12 Eylül sonrasında demokratik öğretmen hareketinin tüm mal varlığına el konulmuş, diktacılarca suçlanmışlardır. TÖB-DER'in mal varlığını iade edecek bir yasa düzenlenip, ayrıca büyük kayıplara uğramış olan öğretmenlerden özür dilenmelidir.

Öğretmenlerin çok büyük bir çoğunluğunu kapsayan İLKSAN, kanayan bir yara olmaya devam ediyor. Esas olarak anti-demokratik Ana Statü'nün engelleri kimi birimlerde yöneticilerimizin eksiklikleri İLK-SAN sorununu, çözüme yönlendirecek yönetimlerin oluşmasını engelledi. Özetle İLKSAN yönetimi insiyatifimizin dışında oluştu. Bilindiği gibi demokrasiyi içlerine sindirememiş bürokratlar, siyasiler ülkenin de demokratikleşmesini açıkça istemedikleri gibi, İLKSAN'da da demokrasiyi istememekte, açıkça suç işlemektedirler. İLKSAN'ı yakınlarına, eş ve dostlarına peşkeş çekmeyi doğal bir olay gibi kendilerinin bir hakkı olarak görmekte; "Verdimse ben verdim" diyebilmektedirler.

Tüm bu sorunların çözümü için demokratik katılım mekanizmalarının işletilmesi gerekmektedir. Eğitim Sen katılım süreçlerinin işletilmesinde ısrarlı olacaktır. Yöneticilerin, anti demokratik anlayışla kendi başlarına yaptıkları her iş, eğitimde yeni sorunlar ortaya çıkarmaktadır. Bunun en son örneği Norm Kadro Yönetmeliğidir. Kendi yaptıkları hatanın öğretmeni cezalandırmaya dönmesine sebep olmuşlardır. Ama öğretmenler bir ders daha vermişler, demokrasi uygulaması gerçekleştirmişlerdir.

Eğitim sorunlarının çözümü için sendika olarak mutlaka atmamız gereken adım Toplu Sözleşme adımıdır.

Toplu sözleşme hakkımız vardır. Bu hakkı kullanabilme becerisini göstermeliyiz. Bu yalın söylemin hayat bulması ciddi hazırlıklardan ve eylemlerden geçecektir. İktidarı masaya oturmaya zorunlu kılacak eylemleri örgütlemeliyiz: Adı da sanı da **grevdir**.

Kırmızı ışıkta geçmek suçtur. Cezayı hatta kazayı göze almayı gerektirir.

Kazayı bertaraf ederek kırmızı ışıkta olsa geçebilirsiniz. Bu bizim irademize bağlıdır. Yeşil de, kırmızı da yansa KIZILAY'ı trafiğe kapatanlarız.

Yeter ki, o alanı kapatacak birliktelik, o kararı verecek kararlılık, o eylemi gerçekleştirecek yürekliği ortak davranış haline getirelim.

Eylemlerimizi; birbirinin tekrarı olmaktan; "yollar yürümekle aşınmaz" mantığından çıkarmalıyız. Örgütümüzde, enerji ve heyecan kaybına yol açmadan enerji ve heyecanı yükseltecek motivasyonumuzu artıracak "hak alıcı" eylemler boyutuna yükseltmemiz gerekiyor. Yeni kazanımlar örgütlenme motivasyonunu yükseltici büyük etkiler yapar.

Eğitim sorunumuz var. İnsan onuruna yaraşır yaşam standardı sorunumuz var. Sorunları çözmeye, karatahta üzerinde soruları çözümedeki yeteneğimize ihtiyaç var.

Yürüyüşümüzü; aklın egemenliğinde, kitlelerle, en güzel dünya için gerçekleştireceğiz.

Sizlerle olduğum için onur duyuyorum.

Genel Kurul'un başarılı geçmesini diliyorum.

Hepinizi selamlıyorum.

Yaşasın EĞİTİM SEN!